

อภิธานศัพท์ด้านสิ่งแวดล้อม : ด้านคุณภาพอากาศ

๑. **ฝุ่นรวม :** (Total Suspended Particulate) TSP ซึ่งเป็นฝุ่นขนาดใหญ่ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ตั้งแต่ ๑๐๐ ไมครอนลงมา

๒. **ฝุ่นขนาดเล็ก :** (Particulate Matter with an aerodynamic diameter less than or equal to a nominal ๑๐ micrometers) คือ ฝุ่นที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ ๑๐ ไมครอนลงมา

๓. **PM₁₀** คือ ฝุ่นหยาบ (Course Particle) เป็นอนุภาคที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕-๑๐ ไมครอน มีแหล่งกำเนิดจากการจราจรบนถนน ที่ไม่ได้ลาตยงจากการขนส่งวัสดุฝุ่นจากกิจกรรมบด ย่อย หิน

๔. **PM_{2.5}** คือ ฝุ่นละเอียด (fine Particle) เป็นอนุภาคที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง เล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน มีแหล่งกำเนิดจากควันเสียของรถยนต์ โรงไฟฟ้า โรงงานอุตสาหกรรม ควันที่เกิดจากหุงต้มอาหารโดยใช้ฟืน นอกจากนี้ ก๊าซ SO₂ NO_x และสาร VOC จะทำปฏิกิริยากับสารอื่นในอากาศ ทำให้เกิดเป็นฝุ่นละเอียดได้

๕. มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป			
สารมลพิษ	ค่าเฉลี่ยความเข้มข้นในเวลา	ค่ามาตรฐาน	ที่มา
๑. ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO)	๑ ชม.	ไม่เกิน ๓๐ ppm. (๓๔.๒ มก./ลบ.ม.)	๑
	๘ ชม.	ไม่เกิน ๙ ppm. (๑๐.๒๖ มก./ลบ.ม.)	
๒. ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO ₂)	๑ ชม.	ไม่เกิน ๐.๑๗ ppm. (๐.๓๒ มก./ลบ.ม.)	๑,๓,๔
	๑ ปี	ไม่เกิน ๐.๐๓ ppm. (๐.๐๕๗ มก./ลบ.ม.)	
๓. ก๊าซโอโซน (O ₃)	๑ ชม.	ไม่เกิน ๐.๑๐ ppm. (๐.๒๐ มก./ลบ.ม.)	๑,๓
	๘ ชม.	ไม่เกิน ๐.๐๗ ppm. (๐.๑๔ มก./ลบ.ม.)	
๔. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO ₂)	๑ ปี	ไม่เกิน ๐.๐๔ ppm. (๐.๑๐ มก./ลบ.ม.)	๑,๒
	๒๔ ชม.	ไม่เกิน ๐.๑๒ ppm.(๐.๓๐ มก./ลบ.ม.)	
	๑ ชม.	ไม่เกิน ๐.๓ ppm.(๗๘๐ มก./ลบ.ม.)	
๕. ตะกั่ว (Pb)	๑ เดือน	ไม่เกิน ๑.๕ มก./ลบ.ม.	๑
๖. ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐๐ ไมครอน	๒๔ ชม.	ไม่เกิน ๐.๓๓ มก./ลบ.ม.	๑,๒
	๑ ปี	ไม่เกิน ๐.๑๐ มก./ลบ.ม.	
๗. ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน	๒๔ ชม.	ไม่เกิน ๐.๑๒ มก./ลบ.ม.	๑,๒
	๑ ปี	ไม่เกิน ๐.๐๕ มก./ลบ.ม.	
๘. ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน	๒๔ ชม.	ไม่เกิน ๐.๐๕ มก./ลบ.ม.	๕
	๑ ปี	ไม่เกิน ๐.๐๒๕ มก./ลบ.ม.	

หมายเหตุ : ๑. มาตรฐานค่าเฉลี่ยระยะสั้น (๑, ๘ และ ๒๔ ชม.) กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยอย่างเฉียบพลัน (acute effect)

๒. มาตรฐานค่าเฉลี่ยระยะยาว (๑ เดือน และ ๑ ปี) กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันผลกระทบยาวหรือผลกระทบเรื้อรัง ที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพอนามัย (chronic effect)

ที่มา : ดัดแปลงจาก

๑. ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๓๘) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๒ง. วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

๒. ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๔๗) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่พิเศษ ๑๐๔ ง. วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๕๕๐) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่พิเศษ ๕๘ง. วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๓ (พ.ศ. ๒๕๕๒) เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในบรรยากาศโดยทั่วไป ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่พิเศษ ๑๑๔ง. วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

๕. ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่พิเศษ ๓๗ง. วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓